

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

17 जुलै 2024

महाराष्ट्र राज्य विशिष्ट बातम्या

वाघ नाख

बातमीत का आहे?

- लंडनच्या संग्रहालयातील 'वाघ नाख' हे छत्रपती शिवाजी महाराजांचे असल्याचे राज्य सरकारने स्पष्ट केले.

वाघ नाखान्बद्दल:

- वाघ नाख, ज्याला वाघाच्या पंजाचा खंजीर देखील म्हणतात, हे भारतीय उपखंडातून उद्भवलेले एक अद्वितीय शस्त्र आहे.
- पोरांवर बसण्यासाठी किंवा तळहाताखाली लपविण्यासाठी डिझाइन केलेले, यात क्रॉसबार किंवा हातमोजेला चिकटलेल्या चार किंवा पाच वक्र ब्लेड असतात.
- "वाघ नाख" या शब्दाचा अर्थ मराठीत "वाघाचा पंजा" असा होतो, जो मोठ्या मांजरींच्या शस्त्रास्त्रापासून त्याची प्रेरणा प्रतिबिंबित करतो.
- छत्रपती शिवाजी महाराज, पहिले मराठा नेते, यांनी विजापूर सेनापती अफझल खानला मारण्यासाठी बिचुवा (दुसऱ्या प्रकारचा खंजीर) आणि वाघ नाख यांचा वापर केला.

प्रतिबंधात्मक अटक

बातमीत का आहे?

- मुंबई उच्च न्यायालयाने अलीकडेच अधिकाऱ्यांना अत्यंत सावधगिरीने प्रतिबंधात्मक अटकेचे आदेश पास करण्यास सांगितले कारण "कोणताही अनौपचारिक दृष्टीकोन नागरिकांना स्वातंत्र्याच्या सर्वात मौल्यवान मूलभूत अधिकारापासून वंचित ठेवू शकतो".

प्रतिबंधात्मक अटकेबद्दल:

- प्रतिबंधात्मक अटकेचा अर्थ एखाद्या व्यक्तीला संभाव्य गुन्हा करण्यापासून किंवा राष्ट्रीय सुरक्षेला धोका होण्यापासून रोखण्यासाठी ताब्यात घेण्याच्या कृतीचा संदर्भ आहे.
- हे आधीपासून केलेल्या विशिष्ट गुन्ह्यावर आधारित नसून संभाव्य हानीच्या अपेक्षेवर आधारित आहे.
- घटनात्मक तरतूद:
 - भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 22 मध्ये प्रतिबंधात्मक अटकेची तरतूद आहे.
 - हे अशा कायद्यांतर्गत ताब्यात घेतलेल्या व्यक्तींचे हक्क सांगते.
- अटकेची कारणे: राष्ट्रीय सुरक्षा, सार्वजनिक सुव्यवस्था, समुदायासाठी आवश्यक असलेल्या पुरवठा आणि सेवांची देखभाल, संरक्षण, परराष्ट्र व्यवहार आणि भारताची सुरक्षा या कारणांसाठी प्रतिबंधात्मक अटकेचा आग्रह केला जाऊ शकतो.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

	<ul style="list-style-type: none">● अटकेचा कमाल कालावधी:<ul style="list-style-type: none">○ सुरुवातीला, एखाद्या व्यक्तीला सल्लागार मंडळाचे मत न घेता जास्तीत जास्त तीन महिन्यांसाठी ताब्यात घेतले जाऊ शकते.○ न्यायाधीश किंवा उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश होण्यासाठी पात्र असलेल्या व्यक्तींचा समावेश असलेल्या सल्लागार मंडळाने मुदतवाढीसाठी पुरेसे कारण सांगितल्यास हा कालावधी वाढविला जाऊ शकतो.● सल्लागार मंडळ:<ul style="list-style-type: none">○ सल्लागार मंडळामध्ये अशा व्यक्तींचा समावेश असणे आवश्यक आहे जे उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून नियुक्त केले जाण्यासाठी पात्र आहेत किंवा आहेत.○ अटकेत असलेल्या व्यक्तीला अटकेच्या विरोधात निवेदन करण्याची संधी दिली पाहिजे.● प्रतिनिधीत्वाचा अधिकार:<ul style="list-style-type: none">○ ताब्यात घेतलेल्या व्यक्तीला ताब्यात घेण्याच्या कारणाविषयी शक्य तितक्या लवकर माहिती देण्याचा अधिकार आहे आणि ताब्यात घेण्याच्या आदेशाविरुद्ध निवेदन करण्याचा अधिकार आहे.● अपवाद:<ul style="list-style-type: none">○ कलम 22(1) आणि 22(2) अंतर्गत अधिकार (अटक करण्याच्या कारणाविषयी माहिती देणे आणि कायदेशीर व्यावसायिकाकडून सल्ला घेणे आणि बचाव करणे) प्रतिबंधात्मक अटकाव कायद्यांतर्गत ताब्यात घेतलेल्या व्यक्तींना उपलब्ध नाहीत.● न्यायिक पुनरावलोकन: जरी न्यायव्यवस्था सामान्यतः अटकेतील अधिकाऱ्यांच्या व्यक्तिनिष्ठ समाधानामध्ये हस्तक्षेप करत नसली तरी, अनुच्छेद 22 अंतर्गत प्रक्रियात्मक सुरक्षेचे पालन केले गेले आहे की नाही आणि अटक हे अधर्म (वॉर्ट विश्वासाने) आहे की नाही हे पुनरावलोकन करू शकते.
राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दल (NDRF)	<p>बातमीत का आहे?</p> <ul style="list-style-type: none">● IMD ने मुसळधार पावसाचा इशारा दिल्याने राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दल (NDRF) ने महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर 11 टीम तैनात केल्या आहेत. <p>NDRF बदल:</p> <ul style="list-style-type: none">● स्थापना:<ul style="list-style-type: none">○ राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दल (NDRF) ची स्थापना 2006 मध्ये झाली.○ आपत्ती व्यवस्थापन कायदा, 2005 अंतर्गत त्याची स्थापना करण्यात आली.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

	<ul style="list-style-type: none">• उद्देश:<ul style="list-style-type: none">○ नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित आपत्तींना प्रतिसाद देण्याची जबाबदारी एनडीआरएफची आहे.○ आपत्तीच्या वेळी विशेष प्रतिसाद देणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे.• रचना:<ul style="list-style-type: none">○ NDRF 12 बटालियनची बनलेली आहे.○ प्रत्येक बटालियन आपत्ती प्रतिसादासाठी विशेष उपकरणे आणि प्रशिक्षित कर्मचाऱ्यांनी सुसज्ज आहे.• संघटना:<ul style="list-style-type: none">○ हे दल भारत सरकारच्या गृह मंत्रालयाच्या अंतर्गत कार्य करते.○ प्रत्येक बटालियनमध्ये 1149 जवान असतात आणि ती सर्व प्रकारच्या आपत्तींना तोंड देण्यास सक्षम असते.• प्रशिक्षण:<ul style="list-style-type: none">○ प्रशिक्षणामध्ये कोलम्बस स्ट्रक्चर सर्च अँड रेस्क्यू, फ्लड रेस्क्यू, केमिकल, बायोलॉजिकल, रेडिओलॉजिकल आणि न्यूक्लियर (सीबीआरएन) आपत्कालीन परिस्थितीत विशेष अभ्यासक्रमांचा समावेश आहे.• ऑपरेशन्स:<ul style="list-style-type: none">○ NDRF भूकंप, चक्रीवादळ, पूर आणि भूस्खलन यासारख्या मोठ्या आपत्तींच्या वेळी बचाव आणि मदत कार्यात सक्रियपणे सहभागी आहे.○ उल्लेखनीय ऑपरेशन्समध्ये उत्तराखंड पूर (2013), नेपाळ भूकंप (2015), केरळ पूर (2018) आणि बरेच काही समाविष्ट आहे.
<p>‘भाग मच्छर भाग’ मोहीम</p>	<p>बातमीत का आहे?</p> <ul style="list-style-type: none">• बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने (BMC) डेंग्यूचा सामना करण्यासाठी ‘भाग मच्छर भाग’ मोहीम सुरू केली आहे. <p>महत्वाचे मुद्दे:</p> <ul style="list-style-type: none">• मोहीम लाँच:<ul style="list-style-type: none">○ बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने (BMC) डास नियंत्रणाच्या उपाययोजनांबाबत जनजागृती करण्यासाठी "भाग मच्छर भाग" ही विशेष मोहीम सुरू केली आहे.• रोगाची लाट:<ul style="list-style-type: none">○ जुलै 2024 च्या पहिल्या सहामाहीत मुंबईत डेंग्यू, लेण्टोस्पायरोसिस आणि H1N1 यांसारख्या डासांपासून पसरणाऱ्या आजारांमध्ये लक्षणीय वाढ झाली आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.